

zákazem. Doporučuje, aby působnost zákazů, jež u fyzických osob jest omezena na dobu jejich života, byla omezena též u právnických osob, ohledně nichž podle platného práva tyto právnické osoby jsou postaveny bezdůvodně do situace nepříznivější než fyzické. Doporučuje, aby absolutní působnost zákazů byla rozšířena i na právní jednání vztahující se na sourozence. Ohledně formy zápisů souhlasí s novelisací, zavádějící vklad zákazů (nikoliv poznámku), čímž je tato sporná otázka definitivně rozřešena. Lituje, že čsl. osnova neřeší sporný poměr mezi zákazy zcizení na jedné straně a zákazy zavazení na druhé straně. Sám je názoru, že zákaz zcizení neobsahuje zákaz zavazení, kdežto zákaz zavazení neobsahuje zákaz zavazení. Vylučuje tedy dle toho zákaz zavazení i dražba, zejména exekucí, kdežto zákaz zcizení nevylučuje zřízení práva zástavního, ať smluvního či exekucního.

Přednáška, která byla navštívena převážnou mírou kruhy úřednictva peněžních ústavů, byla velmi pochvalně přijata. Účastnil se jí kromě obou předřečníků, také generální ředitel Pražské městské spořitelny Domin. Přednáška bude uveřejněna v plném znění v Právniku. Zbývalo by jen upozorniti na dva články přednášejícího, které se týkají téhož předmětu a byly uveřejněny ve Spořitelním Obzoru v č. 9. a 11., jsou to: »Soudcovské zákazy zcizení hypoték« a »Smluvní a závětní zákazy zcizení nemovitostí«.

Dr. Reichert.

ZE SOCIÁLNÍHO ÚSTAVU ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY. Dne 25. října 1934 přednášel Renée Rysser, bývalý přednosta statistického oddělení v ministerstvu práce v Paříži o *rozboru sociálního pojištění ve Francii z hlediska statistického a finančního*. Přednášející zmínil se nejprve o důvodech, které vedly k uskutečnění sociálního pojištění. Byly to hlavně důsledky světové války na zdravotní stav francouzského obyvatelstva, větší morbidita a mortalita než ve státech se sociálním pojištěním, dobře fungující sociální pojištění v Alsasku a Lotrinsku a podstatné nedostatky dřívějších zákonů o sociálním pojištění. Přednášející zmínil se také o potížích, hlavně se strany zaměstnavatelů, které se vyskytly při provádění zákona o sociálním pojištění. Nový francouzský zákon o sociálním pojištění je v účinnosti od 1. července 1930. Poslední úplná statistická data jsou z konce r. 1932. Přednášející poukazyval na postupné užívání se zákona o sociálním pojištění a na jeho důsledky pro hospodářský vývoj. Počet pojištěnců koncem r. 1932 dosáhl čísla 11,318.272 a stoupl oproti r. 1931 více než o 1¼ milionu. Na příspěvcích bylo odvedeno do konce r. 1932 okrouhle 8.7 miliardy franků. Ježto hospodářská krize zastihla Francii větší měrou až r. 1932, jeví se pokles měsíčních úhrnných příjmů v r. 1932 i přes zvýšený počet pojištěnců v tomto roce. Ukazuje se tu důsledek poklesu mezd. Průměrný příspěvek připadající na pojištěnce poklesl s 35.24 franku v prosinci r. 1930 na 30.06 franku v prosinci 1931 a na 27.13 franku r. 1932. Počet pojištěnců klesá; při počátku působnosti zákona jich bylo 846 a na konci r. 1932 775 pro všechny pojištěnce nezemědělské. Na dávkách v r. 1931 bylo vyplaceno celkem přes 820 milionů franků, z toho 81.8% připadá na pojištění nemocenské. Při podávání statistických dat o nemocnosti pojištěnců upozornil řečník na zajímavý zjev, že největší procento nemocných je v nejvyšších mzdových třídách. Důvody pro to jsou, že tito nejlépe placení zaměstnanci jsou z průmyslových odvětví zdraví nejvíce škodlivých. Již dnes se jeví pokles nemocnosti ve Francii, díky zavedení řádného sociálního pojištění.

Dr. Jindřich.

VÝROČÍ. Na 20. prosince 1934 loňského roku připadly sté narozeniny dalmatského právního historika slovanského Valtazara *Bogišiče*. Bogišić narodil se v Cavtatu nedaleko Dubrovníka, po studiích v Benátkách a na německých universitách, kde v Giessenu 1862 na disertační práci *Über die Ursachen der Niederlagen des deutschen Heeres im hussitischen*

Kriege dosáhl doktorátu filosofie, obrátil se do Vídně, kde promoval na doktora práv 1864. Odtud byl povolán na oděsskou universitu 1870, ale již za dva roky 1872 byl pověřen, aby pro Černou Horu vypracoval zákoník. Třebas vlastně se stal takto duší právní kodifikace černoehorské, neopustil svou vědeckou dráhu, na níž nakonec zakotvil v Paříži. Zemřel 1908 v Rjece. Bogišić je nepochybným průkopníkem mezi slovanskými právními historiky. Jeho metoda — sbírání právních obyčejů — třebas dnes patří nepochybně k metodám příliš romantickým, přece má tu nespornou zásluhu, že poukázala na obyčeje právní jako na právní prameny a jeho vlivem i u nás začaly se sbírat právní obyčeje. Tím se projevil i jeho význam pro naše právní dějiny. vr.

Literatura

EDWIN CANNAN: *Money*. (Peníze a jejich souvislost se vzestupy a poklesy hladiny cen.) Vyšlo u P. S. Kinga — Westminster. Stran 127. — Sedmé vydání této knihy vyšlo v roce 1932 a obsahuje v přídatku krátké historické vyličení, jak Anglie opustila zlatý standard v roce 1931. Ale dílo samo napsáno bylo na sklonku světové války a vyšlo krátce po zastavení nepřátelství. Probírá zevrubně vliv, který má měna a její usměrňování nebo uvolňování vládami nebo cedulovými bankami na tvoření a kolísání cen, přesněji řečeno cenové hladiny. Jeho vznik byl pak podnícen obavami autora, bývalého profesora národního hospodářství na universitě londýnské, aby Anglie nenásledovala špatného příkladu Ruska, Německa a jiných evropských států a nedovolila převýdeje bankovek, který by mohl skončiti neregulovanou a katastrofální inflací.

Autor nedefinuje ve svém díle peněz, ačkoliv po nich nese kniha své jméno. Nečiní tak proto, že se nechce zabývatí *všemi* funkcemi peněz, ani jejich historickým vývojem, nýbrž pouze spojitostí mezi penězi a vzestupem nebo poklesem cen. S tohoto hlediska pak rozumí penězi jednotku, které se obyčejně užívá při koupích a prodejkách, tedy měnovou jednotku. Zjišťuje pak — a na několika příkladech i dokazuje — že změny »všeobecných cen«, jak on říká (general prices), čili cenové hladiny, způsobeny jsou a vlastně jsou totožné se změnami v kupní síle peněz. Tyto vývody směřují hlavně k tomu, aby vyvrátily zakořeněné a nesprávné přesvědčení, jako by kupní síla peněz byla něco nezměnitelného a jako by to byly pouze ceny statků, které v poměru k této konstattní hodnotě stoupají nebo klesají. Že kolísání je oboustranné a současně i vzájemně závislé, dokazují nejlépe cenové indexy. Zjistilo-li se však, že kupní síla peněžní jednotky také stoupá a klesá, naskytá se samozřejmá otázka, proč se tak děje. Prof. Cannan rozvrhuje si vysvětlení tohoto úkazu na tři části.

Nejprve sleduje svůj problém v zemích s čistou zlatou nebo stříbrnou měnou. Kde měnová jednotka jest představována kouskem kovu s vlastní hodnotou směnnou, dán jest vztah mezi cenovou hladinou a penězi směnnou relací drahého kovu ke všem ostatním statkům. Tato směnná relace může podléhati výkyvům jak na straně statků, tak na straně měnového kovu, který jest ovlivňován jednak poptávkou po něm, jednak množstvím, které je k účelům měnovým k dispozici, a jeho každoročním doplňováním. Zde se setkáváme se zajímavými vývody u autora, který popírá správnost Fisherovy teorie o rychlosti oběhu a jejím vlivu na kupní sílu peněžní jednotky; vrátíme se k nim ještě na příslušném místě. Zatím však dochází k závěru, že v těch měnových soustavách, v nichž je měnová jednotka dána určitým obsahem volně razitelného kovu, všeobecná hladina cenová jest v nepřímé závislosti na směnné hodnotě tohoto kovu, která je zase